

# Raadsvoorstel

|                      |                                                                                                                                                                                                                                                                           |                    |                |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|----------------|
| <b>Raadsnummer:</b>  | <b>2022-065</b>                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Zaaknummer:</b> | <b>1146626</b> |
| <b>Onderwerp:</b>    | <b>Beheerplan bermen en watergangen 2022 - 2026</b>                                                                                                                                                                                                                       |                    |                |
| <b>Korte inhoud:</b> | Dit voorstel betreft het 'Beheerplan bermen en watergangen 2022 – 2026'. Het beheerplan beschrijft de wijze van beheer en onderhoud van betreffende objecten. Tevens geeft het inzicht in de benodigde financiën voor de instandhouding van de gemeentelijke eigendommen. |                    |                |

|                       |                  |                            |                      |
|-----------------------|------------------|----------------------------|----------------------|
| <b>Datum B&amp;W:</b> | 6 september 2022 | <b>Portefeuillehouder:</b> | Wethouder Windhouwer |
|-----------------------|------------------|----------------------------|----------------------|

## Voorstel

1. het beheerplan 'Bermen en watergangen 2022-2026' vast te stellen;
2. akkoord te gaan, in afwijking van de financiële verordening 2019, met de in het beheerplan gehanteerde afschrijvingstermijnen bij vervangingsinvesteringen;
3. de begroting 2022 en volgende jaren te wijzigen conform het financiële hoofdstuk van het beheerplan, en kredieten beschikbaar te stellen voor vervangingsinvesteringen in 2022: € 110.000; 2023: € 39.000 en 2025: € 210.000;
4. de voorziening beheerplan bermen en watergangen in 2023 op te heffen.

## Inleiding

De gemeente Nijkerk heeft een groot aantal bermen, sloten, beschoeiingen en duikers in beheer. Voor het beheer en cyclisch onderhoud is een beheerplan opgesteld. Bijgevoegd treft u dit plan ter vaststelling aan. In dit plan is inzichtelijk gemaakt hoe het dagelijks en cyclisch onderhoud is geborgd en welke maatregelen de komende jaren voor onderhoud en vervanging genomen moeten worden. In de financiële paragraaf (hoofdstuk 11) zijn de kosten inzichtelijk gemaakt.

## Beoogd effect

Het in stand houden van een voldoende kwaliteitsniveau van de bermen, watergangen, duikers en beschoeiingen, die in beheer van de gemeente zijn.

Goed inzicht te verkrijgen in de uit te voeren werkzaamheden en de te verwachten kosten.

Het vergroten van de biodiversiteit door de wijze van beheer en het monitoren hiervan.

## Argumenten

### 1.1 Goed beheer waarborgen

Een goed beheer van bermen, sloten, duikers en beschoeiingen is van groot belang om de werking en functionaliteit te waarborgen. De afzonderlijke onderdelen hebben in meer of mindere mate een hydraulische, verkeerstechnische en ecologische functie.

### 1.2 Wettelijke taak

De gemeente heeft een wettelijke taak bij het voorkomen van (verkeers)onveilige situaties. Vanuit het waterschap ligt er tevens een onderhoudsplicht voor de watergangen zodat het hydraulisch functioneren gewaarborgd blijft.

### *1.3 Onveilige situaties door achterstallig onderhoud voorkomen*

Als het (cyclisch) onderhoud is geborgd, voorkomt dit (verkeers)onveilige situaties.

### *1.4 Meer aandacht voor biodiversiteit/ecologie in het plan*

Om de biodiversiteit te vergroten binnen de gemeentegrenzen is in dit plan, ten opzichte van voorgaande jaren, meer aandacht voor ecologie. Dit wordt gerealiseerd door middel van vernieuwde maaimethodes. Ook zal hierop specifieke monitoring plaatsvinden.

### *1.5 Actualisatie van hoeveelheden te onderhouden areaal*

Als gevolg van de herziening van het areaal zijn de hoeveelheden te onderhouden bermen, sloten duikers en beschoeiingen gewijzigd. In deze planperiode zal het areaal worden geactualiseerd naar de juiste beheergroepen.

### *1.6 De financiële consequenties worden in beeld gebracht*

Op basis van de huidige hoeveelheden van de te onderhouden objecten geeft dit beheerplan inzicht in de financiële consequenties voor de komende vijf jaar tot en met 2026. De financiën worden aangewend voor dagelijks en groot onderhoud aan de objecten. Ook zijn de noodzakelijke vervangingsinvesteringen voor de komende jaren in beeld gebracht met de daaruit voortvloeiende kapitaallasten (rente en afschrijving). Daarnaast zijn kosten geraamd voor de jaarlijkse inventarisatie, inspectie en monitoring. Verder zijn niet-jaarlijkse kosten voor het 5-jaarlijks actualiseren van het beheerplan en de 2-jaarlijkse inspectie van beschoeiingen in de kostenopzet meegenomen. Voor 2023 zijn incidentele kosten voorzien voor actualisatie van de areaalgegevens van het buitengebied, en communicatie en participatie. Voorgesteld wordt de kosten van groot onderhoud (herstellen van duikers en oevers, en baggeren/afvoer slib) voortaan via de exploitatie te laten verlopen. De voorziening groot onderhoud bermen en watergangen kan dan worden opgeheven en het saldo hiervan vrijvallen.

### *1.7 Vaststelling door de gemeenteraad*

Volgens artikel 18 van de Financiële verordening stelt de raad onderhoudsplannen vast.

### *2.1 Afschrijvingstermijnen*

De afschrijvingstermijnen die in het beheerplan worden gehanteerd, wijken af van die van de financiële verordening. Volgens de verordening kan van de afschrijvingstermijnen worden afgeweken, mits voldoende onderbouwd. In de financiële verordening staat voor beschoeiingen en damwanden alleen een afschrijvingstermijn genoemd voor een houten beschoeiing (20 jaar). In de praktijk hebben we te maken met te vervangen beschoeiingen én damwanden, van zowel hout als beton en kunststof. Ieder met een andere levensduur. Voorgesteld wordt, in afwijking van de financiële verordening, de in het beheerplan onder hoofdstuk 4.1 (Levensduur) opgenomen afschrijvingstermijnen te hanteren.

### *3.1 Aanpassen van de begroting 2022 en volgende jaren*

De eerste jaren geeft het beheerplan een fors financieel voordeel te zien. Dit wordt vooral veroorzaakt door een andere wijze van financiële verwerking van de vervangingsinvesteringen. Deze verliepen eerst via de voorziening bermen en watergangen. Dit is door wijziging van BBV-regelgeving in 2017 niet meer toegestaan. Nu worden de vervangingsinvesteringen geactiveerd en vinden afschrijvingen plaats. In de loop van de tijd nemen, door de vervangingen, de kapitaallasten (rente en afschrijving) toe, waardoor het voordelig saldo jaarlijks afneemt. Het financieel voordeel bedraagt respectievelijk in de jaren 2022 tot en met 2026: € 81.000, € 69.000, € 53.000, € 68.000 en € 32.000.

### **3.2 Beschikbaar stellen van kredieten voor vervangingsinvesteringen**

Op basis van levensduur en gehouden inspecties moeten in 2022 op diverse plaatsen houten beschoeiingen worden vervangen. De kosten hiervan bedragen € 110.000.

De vervangingen van beschoeiingen en damwanden voor de komende jaren worden opgenomen in de programmabegroting 2023-2026. Het gaat om de volgende jaren en investeringsbedragen: 2023: € 39.000 en 2025: € 210.000.

### **4.1 Opheffen voorziening bermen en watergangen**

De voorziening is bedoeld om de kosten van groot onderhoud te egaliseren. Bij het vorige beheerplan werden de kosten van vervangingsinvesteringen ook via de voorziening geëgaliseerd. Sinds een wijziging van de BBV-regelgeving in 2017 is dit niet meer toegestaan. Voortaan moeten vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en jaarlijks worden afgeschreven. Als groot onderhoud blijven dan slechts twee posten over: herstellen van duikers en oevers, en baggeren/afvoer van slib. Er is voor gekozen om in de exploitatie jaarlijks een bedrag van € 35.000 op te nemen voor het herstellen van duikers en oevers. Het baggeren/afvoer van slib komt eens in de vijf jaar voor (voor het eerst in 2024). De kosten bedragen € 20.000. Er is voor gekozen om deze kosten voortaan om de 5 jaar in de exploitatie op te nemen. Door de keuze om de kosten van groot onderhoud voortaan via de exploitatie te verwerken, en niet meer via de daarvoor ingestelde voorziening, valt het saldo vrij. Het saldo bedraagt per 1 januari 2022 € 180.000. Wel wordt voorgesteld om enkele éénmalige kosten, totaal ad € 45.000, (in 2023) nog ten laste van dit saldo te brengen (zie §11.5 en §11.7 van het beheerplan). Per saldo valt er dan in 2022 € 135.000 vrij. In 2023 kan de voorziening worden opgeheven.

### **Kanttekeningen**

In dit beheerplan zijn de kosten opgenomen voor de periode 2022 - 2026. Om de verwachte kosten te kunnen aanpassen aan de werkelijkheid wordt het beheerplan om de 5 jaar geactualiseerd.

### **Welke integrale afwegingen horen bij dit voorstel**

Met name de bermen in het buitengebied hebben een relatie met wegbeheer en verkeersveiligheid.

Tevens is het beleid rondom landschapsbeheer meegenomen.

In 2020 heeft de gemeenteraad de 'Visie beheer openbare ruimte' vastgesteld. In deze visie introduceert de gemeente effect gestuurd beheren. De volgende ambities uit deze visie hebben betrekking op dit beheerplan:

- Verhogen biodiversiteit voor meer soortenrijkdom.
- Beheersen van schadelijke plant- en diersoorten, ook op particuliere grond.
- Creëren van meer plekken waar natuurlijk beheer wordt uitgevoerd. In de buitengebieden wordt gekeken naar het inpassen en verstevigen van ecologisch en extensief maaibeheer.
- Beheersen van plagen.

### **Financiën**

Zie hiervoor beslispunten 2 t/m 4 met bijbehorende argumenten.

### **Communicatie**

Bij de totstandkoming van het beheerplan zijn diverse externe partijen betrokken geweest (Waterschap Vallei & Veluwe, Stichting Landschapsbeheer Gelderland en IVN Nijkerk).

Bewoners zullen actief worden benaderd om in het kader van burgerparticipatie mee te werken aan de monitoring van de biodiversiteit.

**Vervolg**

Na vaststelling van het plan door de raad wordt vervolg gegeven aan de maatregelen voor het beheer en onderhoud zoals beschreven in het plan.

**Bijlage**

Beheerplan bermen en watergangen 2022-2026

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,  
de secretaris,

de burgemeester,

de heer D.J. van Huizen

de heer mr. drs. G.D. Renkema

## RAADSBESLUIT

Nummer: 2022-065

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 6 september 2022,

### **b e s l u i t :**

1. het beheerplan 'Bermen en watergangen 2022-2026' vast te stellen;
2. akkoord te gaan, in afwijking van de financiële verordening 2019, met de in het beheerplan gehanteerde afschrijvingstermijnen bij vervangingsinvesteringen;
3. de begroting 2022 en volgende jaren te wijzigen conform het financiële hoofdstuk van het beheerplan, en kredieten beschikbaar te stellen voor vervangingsinvesteringen in 2022: € 110.000; 2023: € 39.000 en 2025: € 210.000;
4. de voorziening beheerplan bermen en watergangen in 2023 op te heffen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk van 20 oktober 2022.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA